

Liikenne- ja viestintäministeriön omistajaohjauksessa olevien osakeyhtiöiden hallinnointiohje (Corporate Governance -ohje)

1.1.2019

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisuja 2019:1

Liikenne- ja viestintäministeriön
omistajaohjauksessa olevien
osakeyhtiöiden hallinnointiohje
(Corporate Governance -ohje)

1.1.2019

Liikenne- ja viestintäministeriö

ISBN PDF: 978-952-243-561-3

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö,
Julkaisutuotanto

Helsinki 2019

Kuvailulehti

Julkaisija	Liikenne- ja viestintäministeriö	16.1.2019	
Tekijät	Rita Linna, Tatu Kärhä ja Emmi Nykänen		
Julkaisun nimi	Liikenne- ja viestintäministeriön omistajaohjauksessa olevien osakeyhtiöiden hallinnointiohje (Corporate Governance -ohje) 1.1.2019		
Julkaisusarjan nimi ja numero	Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisu 2019:1		
Diaari/hankenumero	LVM/2581/01/2018	Teema	
ISBN PDF	978-952-243-561-3	ISSN PDF	1795-4045
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-243-561-3		
Sivumäärä	12	Kieli	suomi
Asiasanat	Hallinnointiperiaatteet, valtionyhtiöt, valtion omistajaohjaus		
Tiivistelmä	<p>Liikenne- ja viestintäministeriön (LVM) hallinnointiohjeiden päivittäminen on valmisteltu osana Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden yhtiöittämisen ja valtion liikenteenohjauskonsernin perustamisen laajempaa valmistelua. Päivitetystä hallinnointiohjeesta otetaan huomioon mm. LVM:n omistajaohjattavien yhtiöiden muutokset ja valtion omistajapolitiikkaa koskevan valtioneuvoston periaatepäätöksen 13.5.2016 sisältö. Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi on päivitetty vuonna 2015 ja Keskuskauppakamarin julkaisema suositus Listaamattomien yhtiöiden hallinnoinnin kehittämisestä vuonna 2016. Muutoksia on tapahtunut myös OECD:n julkaisemissa hallinnointiperiaateissa vuonna 2015 ja 2016.</p> <p>LVM:n toimialalle kuuluu kolme osakeyhtiötä (Cinia Oy, Traffic Management Finland Oy ja Yleisradio Oy). Yleisradio Oy:n ohjauksesta vastaa eduskunnan valitsema hallintoneuvosto.</p> <p>Osakeyhtiöiden hallinnointi perustuu osakeyhtiölakiin (624/2006). Valtionyhtiöiden hallinnoinnista säädetään laissa valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta (1368/2007). Tämä hallinnointiohje perustuu aiempaan, 1.1.2012 voimaan tulleeseen ohjeeseen.</p>		
Kustantaja	Liikenne- ja viestintäministeriö		
Julkaisun myynti/jakaja	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Presentationsblad

Utgivare	Kommunikationsministeriet	16.1.2019	
Författare	Rita Linna, Tatu Kärhä och Emmi Nykänen		
Publikationens titel	Anvisning för styrningen av statsägda aktiebolag som omfattas av kommunikationsministeriets ägarstyrning (Corporate Governance-anvisning) 1.1.2019		
Publikationsseriens namn och nummer	Kommunikationsministeriets publikationer 2019:1		
Diarie-/projektnummer	LVM/2581/01/2018	Tema	
ISBN PDF	978-952-243-561-3	ISSN PDF	1795-4045
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-243-561-3		
Sidantal	12	Språk	finska
Nyckelord	Förvaltningsprinciper, statsbolag, statens ägarstyrning		
<p>Referat</p> <p>Kommunikationsministeriet (KM) har som ett led i beredningen av bolagiseringen av Trafikverkets trafikstyrnings- och trafikledningstjänster och bildandet av statens trafikstyrningskoncern uppdaterat anvisningarna för bolagsstyrning. I den uppdaterade anvisningen beaktas bl.a. ändringarna i de bolag som omfattas av KM:s bolagsstyrning och innehållet i statsrådets principbeslut av den 13 maj 2016 om statens ägarpolitik. Den finska koden för bolagsstyrning uppdaterades 2015 och Centralhandelskammarens rekommendation om utvecklingen av de icke-börsnoterade bolagens förvaltning 2016. De av OECD publicerade principerna för bolagsstyrning har ändrats 2015 och 2016.</p> <p>Det finns tre aktiebolag på KM:s förvaltningsområde: (Cinia Ab, Traffic Management Finland Ab och Rundradion Ab). Rundradion Ab:s verksamhet styrs av det förvaltningsråd som riksdagen valt.</p> <p>Styrningen av aktiebolagen grundar sig på aktiebolagslagen (624/2006). Bestämmelser om styrningen av statsbolag finns i lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning (1368/2007). Denna anvisning bygger på den tidigare anvisning som trädde i kraft den 1 januari 2012.</p>			
Förläggare	Kommunikationsministeriet		
Beställningar/distribution	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Description sheet

Published by	Ministry of Transport and Communications	16.1.2019	
Authors	Rita Linna, Tatu Kärhä and Emmi Nykänen		
Title of publication	Corporate governance guidelines for the limited liability companies under the ownership steering of the Ministry of Transport and Communications 1 January 2019		
Series and publication number	Publications of the Ministry of Transport and Communications 2019:1		
Register number	LVM/2581/01/2018	Subject	
ISBN PDF	978-952-243-561-3	ISSN PDF	1795-4045
Website address URN	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-243-561-3		
Pages	12	Language	Finnish
Keywords	Corporate governance principles, state-owned companies, state ownership steering		
Abstract	<p>Updated corporate governance guidelines of the Ministry of Transport and Communications have been prepared as part of the wider preparation of the incorporation of the Finnish Transport Agency's traffic control and management services and the establishment of the state-owned traffic management group. The following are some of the issues that are considered in the updated corporate governance guidelines: Changes in the companies under the ownership steering of the Ministry of Transport and Communications and the contents of the Government resolution on state ownership policy adopted on 13 May 2016. The Finnish Corporate Governance Code was updated in 2015 and Finland Chamber of Commerce issued an updated version of its Agenda for improving the Corporate Governance of Unlisted Companies in 2016. In 2015 and 2016, changes were also made in the corporate governance principles issued by the OECD.</p> <p>There are three limited liability companies in the area of responsibility of the Ministry of Transport and Communications (Cinia Ltd, Traffic Management Finland Ltd and the Finnish Broadcasting Company). Steering of the Finnish Broadcasting Company is the responsibility of its Administrative Council, which is elected by Parliament.</p> <p>Corporate governance of limited liability companies is based on the Limited Liability Companies Act (624/2006). Provisions on corporate governance in state-owned companies are contained in the State Shareholdings and Ownership Steering Act (1368/2007). These corporate governance guidelines are based on the previous guidelines, which entered into force on 1 January 2012.</p>		
Publisher	Ministry of Transport and Communications		
Publication sales/ Distributed by	Online version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Publication sales: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Sisältö

1	Yleistä	7
2	Valtionyhtiöiden yleisiä hallinnointiperiaatteita	8
3	Valtion omistajaohjausta koskeva lainsäädäntö, ohjeistus ja toimivaltajako	9
3.1	Liikenne- ja viestintäministeriö	9
3.2	Osakeyhtiöiden hallitukset.....	11

1 Yleistä

Liikenne- ja viestintäministeriön (LVM) toimialalle kuuluu kolme osakeyhtiötä (Cinia Oy, Traffic Management Finland Oy ja Yleisradio Oy). Yleisradio Oy:n ohjauksesta vastaa eduskunnan valitsema hallintoneuvosto.

Osakeyhtiöiden hallinnointi perustuu osakeyhtiölakiin (624/2006). Valtionyhtiöiden hallinnoinnista säädetään laissa valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta (1368/2007). Tämä hallinnointiohje perustuu aiempaan, 1.1.2012 voimaan tulleeseen ohjeeseen.

Valtion omistajapolitiikkaa koskeva valtioneuvoston periaatepäätös on tehty 13.5.2016. Periaatepäätöksen ohella tässä hallinnointiohjeessa on otettu huomioon soveltuvien osien yleinen corporate governance -normisto. Suomalainen corporate governance -normisto perustuu kahteen suositukseen: Arvopaperimarkkinayhdistyksen julkaisemaan Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodiin (2015) sekä Keskuskaupparemmin julkaisemaan suositukseen Listaamattomien yhtiöiden hallinnoinnin kehittämisen (2016).

Kansainvälisen corporate governance -normiston taustalla on Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö OECD:n julkaisema Principle of Corporate Governance -suositus (2015). Tämän lisäksi OECD on julkaissut omat corporate governance -suositukset valtionyhtiöille: Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises (2015).

LVM:n osakeyhtiöiden hallinnointiohjeen tavoitteena on täydentää valtion omistajapolitiikkaa koskevaa valtioneuvoston periaatepäätöstä siten, että LVM:n omistajaohjauksessa olevissa osakeyhtiöissä sovelletaan mahdollisimman yhdenmukaisesti hallinnointiperiaatteita.

2 Valtionyhtiöiden yleisiä hallinnointiperiaatteita

Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö OECD on laatinut yleiset ohjeet valtion omistamien yhtiöiden hallinnointiperiaatteiksi (Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises (2015)). Ohjeistuksen keskeisiä suosituksia ovat:

- Valtion tulee määritellä perusteet jokaisen valtionyhtiön omistamiselle ja arvioida näitä perusteita säännöllisesti. Valtionyhtiön julkisen palvelun tehtävät tulee määritellä selkeästi ja avoimesti.
- Tarvitaan selkeä lainsäädäntö ja säännöstelyperiaatteet ts. ”markkinapellisäännöt”, joiden vertailukohtana ovat yksityiset yritykset ja tavoitteena ehkäistä markkina- ja kilpailuvääristymiä.
- Rahoituksessa on vältettävä takaamasta yhtiöiden tappioita, jolloin konkurssin mahdollisuus on olemassa.
- Valtio aktiivisena omistajana osallistuu hallituksen jäsenten nimeämiseen ja hallituksen kautta strategialinjauksiin, mutta ei puutu yhtiön operatiiviseen toimintaan.
- Hallituksella on toimivalta toimia ja valvoa johtoa valtio-omistajasta riippumatta. Hallituksen jäsenten nimitysprosessin tulee olla selkeä, osamiseen perustuva ja läpinäkyvä. Hallituksen sukupuolijakaumaan ja monipuolisuuteen kiinnitetään huomiota.
- Valtio(n nimeämä hallitusjäsen) ajaa kaikkien omistajien etua ja yhdenvertaisuutta, kuten vähemmistön oikeuksia (mm. informaation suhteen).
- Valtion omistuksen hallinnointi on keskitetty organisatoriseksi omaksi kokonaisuudekseen, joka on vastuussa eduskunnalle.
- Hallinnointi sisältää selkeän yleisohjeistuksen ja yhdenvertaisen käsittelyn kaikille yhtiöille ja on erillinen sääntelytoiminnoista.
- Yhtiön on tunnistettava sidosryhmätarpeet ja otettava ne huomioon päätöksenteossa.
- Läpinäkyvyyttä pyritään jatkuvasti parantamaan.
- Hallitukselle on ominaista puolueettomuus, riippumattomuus ja ammattimaisuus.
- Hallituksen jäsenmäärä on kohtuullinen. Toimitusjohtaja ei ole hallituksen puheenjohtajana eivätkä hallituksen jäsenet kuulu toimivaan johon.

3 Valtion omistajaohjausta koskeva lainsäädäntö, ohjeistus ja toimivaltajako

Eduskunnan, valtioneuvoston yleisistunnon ja omistajaohjauksesta vastaavan ministeriön yhtiöomistusta koskevasta päätöksenteosta ja valtion omistajaohjaustoimivallasta säädetään laissa valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta (1368/2007). Tämän lain mukaan valtion omistajaohjauksella tarkoitetaan valtion äänioikeuden käyttämistä yhtiökokouksissa sekä muita toimenpiteitä, joilla valtio osakkeenomistajana myötävaikuttaa yhtiöiden hallintoon ja toimintaperiaatteisiin.

Valtion omistajapolitiikkaa koskeva valtioneuvoston periaatepäätös (13.5.2016) linjaa valtion omistajaohjauksen keskeiset periaatteet ja toimintatavat. Valtio tavoittelee yhtiöomaisuutensa hoidossa mahdollisimman hyvää taloudellista ja yhteiskunnallista kokonaistulosta. Yhteiskuntavastuu luetaan valtionyhtiöiden perusarvoksi. Omistajaohjauksessa kiinnitetään huomiota myös yhtiöiden johdon ja henkilöstön palkitsemiseen, jota koskeva kannanotto sisältyy Valtion omistajapolitiikkaa koskevaan valtioneuvoston periaatepäätökseen (13.5.2016). Periaatepäätöksen mukaan valtion kokonaan omistamissa yhtiöissä kannanotosta ei tule poiketa ilman omistajan etukäteistä hyväksyntää.

Omistajaohjaus toteutuu osakeyhtiössä ministeriön, yhtiökokouksen ja yhtiön hallituksen kautta.

3.1 Liikenne- ja viestintäministeriö

Valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annetun lain 5 §:n mukaan omistajaohjauksesta vastaava ministeriö käsittelee ja ratkaisee osakeyhtiöasiat, jotka koskevat;

- valtion edustajien määräämistä yhtiökokouksiin ja toimintaohjeiden antamista heille;
- valtiolle osakkeenomistajana kuuluvien oikeuksien käyttämistä;
- yhtiöiden muuta omistajaohjausta; sekä
- valtion myötävaikutusta sellaiseen järjestelyyn, jonka seurauksena valtion osuus muuhun kuin valtion täysin omistaman yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamasta äänivallasta muuttuu muulla kuin lain 4 §:n 1 mo-

mentin 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla (valtion myötävaikutus sulautumiseen, jakautumiseen tai järjestelyyn, jonka seurauksena valtion osuus kaikkien osakkeiden tuottamasta äänivallasta muuttuu vähintään viidellä prosenttiyksiköllä tai muulla omistajavallan kannalta merkittävällä tavalla).

Tässä tarkoituksessa liikenne- ja viestintäministeriö:

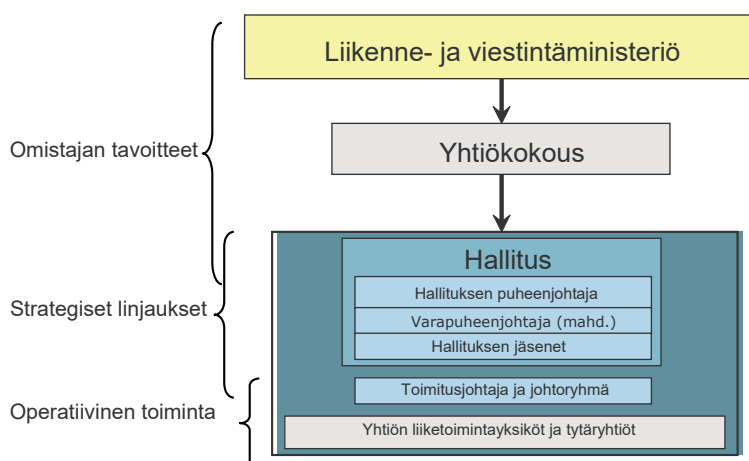
- Huolehtii yhtiön toimintaan kohdistuvasta ohjauksesta ja ohjeistuksesta puuttumatta kuitenkaan yhtiön operatiiviseen toimintaan.
- Määrittelee yhtiön erityistehtävän ja siihen perustuvat, yhtiölle asetettavat vaatimukset.
- Määrittelee erityistehtävästä yhtiölle aiheutuvat kustannukset, tekee tarvittavat esitykset niitä varten varattavista määrärahoista sekä vastaa määrärahojen käytöstä ja siihen liittyvästä valvonnasta
- Vaihtoehtoisesti ministeriö määrittelee hallinnonalallaan erityistehtävästä yhtiölle aiheutuvat hyväksyttävät rakenteelliset alijäämät erityistehtävän toteuttamiseksi.
- Seuraa ja arvioi erityistehtävän hoitamista sekä sen kustannustehokkuutta.
- Nimeää valtion ehdokkaat yhtiön hallitukseen sekä valmistelee muut omistajan yhtiökokousten päätöksentekoon liittyvät asiat.
- Voi osakeyhtiölain 5:1.2 §:n mukaisesti päättää yhtiökokoukselle kuuluvasta asiasta yhtiökokousta pitämättä. Tällainen päätös on kirjattava, päivättävä, numeroitava ja allekirjoitettava. Jos yhtiössä on useampia kuin yksi osakkeenomistaja, vähintään kahden heistä on allekirjoitettava päätös. Kirjattuun päätökseen sovelletaan muuten, mitä yhtiökokouksen pöytäkirjasta säädetään.
- Huolehtii yhtiökokousten välisestä yhtiön seurannasta sekä yhteydenpidosta hallituksen ja toimivan johdon kanssa.
- Varmistaa, että yhtiössä noudatetaan omistajaohjauksen linjauksia siten, että samalla otetaan riittävästi huomioon erityistehtävästä aiheutuvat yhtiökohtaiset ominaispiirteet.
- Varmistaa, että yhtiössä on asianmukaisella tavalla järjestetty sellainen riskienhallinta, jolla yhtiön liiketoimintaan vaikuttavat riskit tunnistetaan ja niitä seurataan.
- Keskustelee yhtiön kanssa aktiivisesti lainsäädännön rajoissa muut osakkeenomistajat huomioon ottaen ja varmistaa, että muut osakkeenomistajat otetaan huomioon tasapuolisesti ja läpinäkyvästi.

Liikenne- ja viestintäministeriössä konserniohjausosaston ohjausyksikkö hoitaa omistajaohjausasioita. Hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja ovat säännöllisessä ja

vuorovaikutteisessa yhteydenpidossa ministeriön kanssa omistajaohjauksen tavoitteiden asettamiseksi, arvioimiseksi ja toteuttamiseksi. Vuorovaikutus korostuu erityisesti valtio-omistajan kannalta laajakantoisten tai merkitykseltään tärkeiden asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa riippumatta yhtiön hallituksen toimivallasta.

3.2 Osakeyhtiöiden hallitukset

Osakeyhtiöiden hallinnoinnin kannalta merkittävät toimijat ovat liikenne- ja viestintäministeriö Suomen valtion edustajana, osakeyhtiön hallitus, hallituksen puheenjohtaja, mahdollinen hallituksen varapuheenjohtaja (hallituksen keskuudestaan valitsema), muut hallituksen jäsenet (ml. mahdollinen henkilöstöstä valittu hallituksen jäsen) sekä yhtiön toimitusjohtaja.

Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet. Valtion omistajapolitiikkaa koskevassa valtioneuvoston periaatepäätöksessä on tarkemmin määritelty hallituksen jäsenten valintaperusteita.

Hallituksen kokoonpanossa pyritään monipuoliseen ja laaja-alaiseen osaamiseen yhtiön liiketoiminta-alueiden, toimialan tai toiminnan kannalta merkittävien osa-alueiden osalta. Yhtiön toimitusjohtaja ei ole hallituksen jäsen.

Valinnan edellytyksenä on hyväksyttävä sidonnaisuus- ja turvallisuusselvitys. Hallituksen jäsenten sidonnaisuuksia ja mahdollisia intressiristiriitoja seurataan ja heidän tulee olla joka tapauksessa kilpailutilanteen edellyttämällä tavalla riippumattomia.

Mikäli yhtiössä tulisi noudattaa henkilöstön edustuksesta yritysten hallinnosta annettua lakia (725/1990), hallitukseen tai johtoryhmään voidaan valita henkilöstön edustaja. Palvelussuhteestaan johtuen henkilöstöstä valitun edustajan on otettava huomioon asemastaan johtuvat esteellisyysperusteet, kuten työehtoja ja toimivaa johtoa koskevat asiat.